

Sygn. akt III AUa 1730/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Michał Bober (spr.)
Sędziowie:	SSA Jerzy Andrzejewski SSA Małgorzata Węgrzynowska - Czajewska
Protokolant:	Wioletta Blach

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy J. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 sierpnia 2012 r., sygn. akt VII U 1605/12

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 i oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

J. G. odwołał się od decyzji organu rentowego odmawiającej prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd okręgowy zmienił decyzje organu rentowego i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury opierając rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach:

Ubezpieczony J. G., urodzony dnia (...), z zawodu ślusarz - spawacz, w dniu 13.01.2012r.r. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioski o przyznanie prawa do emerytury. Ubezpieczony nie pozostawał w stosunku pracy w dniu złożenia wniosku o emeryturę. Nie jest on także członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Wykazał okresy składkowe w wysokości 30 lat - z czego żadnych lat pracy szczególnych warunkach. W okresie od 1.10.1968r. do 30.09.1998r. skarżący był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w D. (Zakłady (...) w K. Oddział w D., Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w D., (...) Sp. z o.o. w D.) na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w wymiarze pełnego etatu. Od dnia 1.10.1968r. do dnia 1.10.1970r. ubezpieczony był zatrudniony jako uczeń praktycznej nauki zawodu –

ślusarza, następnie od dnia 2.10.1971r. do dnia 30.06.1982r. pracował jako ślusarz remontowy i od dnia 1.07.1982r. do dnia 30.09.1998r. był zatrudniony jako spawacz – ślusarz i w tym okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze etatu prace polegające na przygotowaniu i spawaniu elektrycznym lub gazowym podzespołów. Ubezpieczony uczył się zawodu ślusarza i dlatego został zatrudniony jako ślusarz ale po zniesieniu stanu wojennego w 1982r. wszyscy spawacze zostali przeniesieni do G. i ubezpieczony został przekwalifikowany na spawacza, gdyż w zakładzie pracy brak było osób o takiej specjalizacji. Od 1982r. ubezpieczony zajmował się spawaniem elektrycznym – spawarką „wirówką”, gazowym sporadycznie, do końca zatrudnienia innych pracy (w tym prac ślusarskich) nie wykonywał. Pracował codziennie po 8 godzin dziennie, w tym była przerwa na posiłek darmowy w zakładzie pracy w skład którego wchodziło mleko i zupa. W zakładzie była praca na trzy zmiany, a po 1982r. na dwie zmiany. Na spawacza ubezpieczony został przyuczony przez spawaczy ze Stoczni (...). W trakcie zatrudnienia ubezpieczony otrzymywał dodatek za prace w warunkach szkodliwych (kartoteka placowa w aktach osobowych ubezpieczonego II szkodliwe). Z angaży wnioskodawcy wynika, że od 1.07.1982r. do 1.01.1983r. zatrudniony był jako ślusarz, następnie do 1.10.1986r. jako spawacz – ślusarz, następnie do 13.10.1989r. jako spawacz – ślusarz remontowy oraz następnie do końca zatrudnienia jako spawacz ślusarz.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale XIV (Prace różne) pod pozycją 12 wymienione są prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym. Są to prace, które – zgodnie ze świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach z (...) Sp. z o.o. w D. – ubezpieczony wykonywał w spornym okresie czasu. Przedmiotem postępowania przed Sądem jest odwołanie od drugiej z decyzji pozwanego w przedmiocie wniosku ubezpieczonego o przyznanie emerytury. Decyzja ta została wydana po złożeniu u pozwanego dokumentacji w postaci kartotek placowych oraz angaży ubezpieczonego z akt osobowych jak również Zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r. sprawie wykazu stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego.

Odwołanie ubezpieczonego J. G. jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury **dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r.** zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

1)legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,

2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,

3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ustawy. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa jest rozporządzenie, które w § 4 wskazuje, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A (stanowiącym załącznik do rozporządzenia) nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale XIV (Prace różne) pod pozycją 12 wymienione są prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym. Są to prace, które – zgodnie ze świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach z (...) Sp. z o.o. w D. – ubezpieczony wykonywał w spornym okresie czasu.

Dodatkowo wskazać należy, iż – zgodnie z przepisem § 2 ustęp 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia – okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ustępie 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (**§ 2 ustęp 2 rozporządzenia**).

Zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy, a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony spełnił przesłankę wskazaną w § 4 ustęp 1 punkt 1 rozporządzenia, tj. ukończył w dniu (...)r. wymagane dla mężczyzn ubiegających się o prawo do emerytury na szczególnych warunkach 60 lat – co pozwany wskazał wprost w treści decyzji z dnia 19 kwietnia 2012 r. Bezspornym jest w niniejszej sprawie również, iż ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostawał w stosunku pracy. Nie ulega również wątpliwości, iż ubezpieczony udowodnił wymaganą ilość okresów składkowych i nieskładkowych, ustaloną przez ZUS na 30 lat.

Przedmiotem sporu jest natomiast kwestia spełnienia lub też nie przez ubezpieczonego przesłanek wymaganych dla przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach w postaci 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych - § 4 ustęp 1 punkt 2 rozporządzenia – według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r.

W ocenie Sądu, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach we wskazanych wyżej okresach spornych to znaczy od 1.07.1982r. do 30.09.1998r. znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Niewątpliwie przez cały okres zatrudnienia ubezpieczony pracował jako spawacz, o czym świadczy chociaż zmiana jego angażu pracy od stycznia 1983r. na stanowisko właśnie o nazwie spawacz – ślusarz. Ubezpieczony był z wykształcenia ślusarzem i taki zawód zdobył w macierzystym zakładzie pracy, w związku z tym należy dać wiarę jego zeznaniom w tym zakresie, że po okresie stanu wojennego w Polsce z powodu braku spawaczy przedszkolny on został do wykonywania prac polegających na spawaniu eklektycznym. Gdyby tak sytuacja nie miała miejsca zakład pracy nie zmieniałby angażu ubezpieczonego i nie przyznawał mu dodatku za prace w szczególnych warunkach.

Pozwany decyzję odmowną w zakresie wniosku o świadczenie w postaci emerytury argumentował rozbieżnością w nazewnictwie stanowisk pracy zajmowanych przez ubezpieczonego w spornych okresach w stosunku do literalnego brzmienia nazw stanowisk wskazanych w rozporządzeniu – jednakże rodzaj wykonywanej przez ubezpieczonego w tym okresie czasu pracy, zważywszy na całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie budzi wątpliwości Sądu, i w ocenie Sądu ubezpieczony udowodnił, iż wykonywana przez niego w spornym okresie czasu praca uprawnia go do ubiegania się o prawo do emerytury w oparciu o przepis art. 184 ustawy.

Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw by kwestionować wiarygodność materiału dowodowego, w tym zeznań ubezpieczonego złożonych na rozprawie.

Sąd uznał za udowodnioną pracę wykonywaną w warunkach szczególnych w spornym okresie czasu na podstawie całokształtu zebranego materiału dowodowego, dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych dot. ubezpieczonego oraz jego zeznań złożonych na rozprawie.

Prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma zatem rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie świadectwa pracy w szczególnych warunkach określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności.

W ocenie Sądu, ubezpieczony J. G. spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ na dzień złożenia wniosku osiągnął 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostawał w stosunku pracy, a także – po uwzględnieniu okresów pracy zakwestionowanych przez pozwanego jako okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach – spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach, co skutkowało zmianą decyzji i przyznaniem prawa do emerytury.

Jak wskazał dalej Sąd, motywując rozstrzygnięcie o nie ponoszeniu przez organ rentowy odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji - okoliczności, na podstawie których Sąd uznał odwołanie ubezpieczonego za zasadne zostały ostatecznie wyjaśnione w drodze uzupełnienia materiału dowodowego o **zeznania świadków** i ubezpieczonego wyjaśniające zakres obowiązków i charakter pracy wnioskodawcy.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany zaskarżając wyrok w punkcie 1 i zarzucając mu naruszenie przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach... poprzez przyjęcie, iż wnioskodawca spełnił wszystkie warunki do przyznania prawa do emerytury.

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku w części tj. pkt. 1 i oddalenie odwołania, ewentualnie,
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku z części tj. pkt. 1 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja, jako uzasadniona, skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku i oddaleniem odwołania.

Choć apelacja koncentruje się wyłącznie na zarzucie naruszenia art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jt.: Dz.U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) istotne jest, że dokonanej przez Sąd ocenie materiału dowodowego można skutecznie zarzucić brak wszechstronności a więc naruszenie art. 233 §1 k.p.c. W konsekwencji jednak doszło do naruszenia wskazanego przepisu prawa materialnego statuującego prawo do świadczenia.

Postępowanie dowodowe przed Sądem Okręgowym ograniczyło się do przesłuchania wnioskodawcy oraz przeprowadzenia dowodu z pozyskanych od byłego pracodawcy akt osobowych wnioskodawcy. Nie byłoby w żadnym razie podstaw do zakwestionowania orzeczenia w oparciu o skuteczne postawienie zarzutu zbyt skąpego materiału

dowodowego dla poczynionych ustaleń gdyby istotnie – jak zakłada Sąd Okręgowy – dowody powyższe wzajemnie się uzupełniały.

Analiza akt osobowych przeprowadzona została przez Sąd I instancji z pominięciem właściwej wnikliwości a wyłącznie poprzez przyjęcie za pewnik – twierdzeń wnioskodawcy zawartych w jego zeznaniach. Z drugiej strony Sąd Okręgowy z pewnych faktów wyprowadził zbyt daleko idące wnioski niekoniecznie znajdujące uzasadnienie na gruncie doświadczenia życiowego i zawodowego sprowadzającego się w szczególności do znajomości realiów zatrudniania przy okazji rozpoznawania szeregu podobnych spraw.

W szczególności zaś zbyt daleko idący jest wniosek co do tego, że wnioskodawca z momentem powierzenia mu obowiązków spawacza, co niewątpliwie nastąpiło w 1982r., zaprzestał wykonywania czynności ślusarza. Gdyby tak było w istocie, to w angażu z 20.07.1982r. znalazłby się zapis o zmianie stanowiska pracy z ślusarza na spawacza. Tymczasem z tego dokumentu wynika, że wnioskodawcy zostały wyłącznie powierzone obowiązki sprawcza przy braku zmiany pozostałych warunków umowy o pracę. We wszystkich kolejnych angażach i dokumentach osobowych stanowisko wnioskodawcy konsekwentnie było określane jako stanowisko spawacza – ślusarza. Co więcej, z kwestionariusza osobowego datowanego na dzień 12.11.1996r. wynika, że wnioskodawca podaje swój zawód jako ślusarz maszynowy. O ile nawet zapis w tym dokumencie mógłby być postrzegany jako omyłkowe wskazanie zawodu wynikającego z wykształcenia (ta sama rubryka 7), to godzi się zauważyć, że w oświadczeniu o zapoznaniu się z zagadnieniami bhp datowanym na 16.10.1996r. podana została odręcznie informacja o zatrudnieniu wnioskodawcy na stanowisku ślusarza. Dokument ten jest podpisany przez wnioskodawcę, zaś wysoce wątpliwym jest, by wnioskodawca podpisał się pod dokumentem stwierdzającym zatrudnienie na stanowisku ślusarza w sytuacji wykonywania wyłącznie tj. stale i w pełnym wymiarze czasu obowiązków spawacza od 14 lat. Stanowisko ślusarza wskazane zostało także w zaświadczeniu lekarskim stwierdzającym dopuszczenie do pracy ze względów zdrowotnych właśnie na stanowisku ślusarza a nie spawacza – dokument datowany na 05.03.1997r. Kolejnym dokumentem podważającym zatrudnienie wyłącznie w charakterze spawacza jest „wniosek o sprawdzenie dodatkowych wymagań kwalifikacyjnych dla osób zatrudnionych na stanowiskach eksploatacji urządzeń i instalacji energetycznych. Wniosek ten nie ma wprawdzie daty, niemniej z jego treści wynika, że wnioskodawca posiada 25 lat pracy na stanowisku ślusarza remontowego (vide: poz.5 wniosku). 25 lat pracy zawodowej upłynęło wnioskodawcy w 1993r. Wniosek ten wkomponowuje się zresztą w treść innego dokumentu znajdującego się w aktach osobowych wnioskodawcy a mianowicie zaświadczenia kwalifikacyjnego (...) w zakresie eksploatacji urządzeń energetycznych. Wszystkie te dokumenty jak też wskazanie, że wnioskodawca zatrudniony jest na stanowisku eksploatacji urządzeń i instalacji energetycznych całkowicie podważają wiarygodność zeznań wnioskodawcy, który twierdzi, że przez ponad 15 lat zajmował się wyłącznie spawaniem słupków ogrodzeniowych. Brak jest natomiast w aktach osobowych najbardziej istotnego dokumentu, jaki mógłby uwiarygodnić zeznania skarżącego – mianowicie książeczki spawacza. Zaprezentowane w zeznaniach wnioskodawcy wyjaśnienie tego braku jest w ocenie Sądu Apelacyjnego wysoce nieprzekonywujące. Godzi się także zwrócić uwagę, że także z wystawionego wnioskodawcy świadectwa pracy w warunkach szczególnych wynika, że wykonywał on wprawdzie pracę polegającą na przygotowaniu i spawaniu elektrycznym i gazowym „stale i w pełnym wymiarze” ale na stanowisku spawacza – ślusarza. Wskazana dwumianowość stanowiska nie budzi wątpliwości jeżeli się bowiem zważy, że wnioskodawca (wedle tego świadectwa) wykonywał nie tylko prace polegające na spawaniu ale także prace przygotowawcze do późniejszych czynności spawalniczych a do takich prac z pewnością należą prace ślusarskie.

Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe w takim zakresie, jak zaoferował to wnioskodawca. Przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jt.: Dz.U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) ustanawiają zasadę, wedle której emerytura przysługuje mężczyźnie po ukończeniu 65 roku życia (art.24 ust.1 i art.27 pkt 1) Prawo do emerytury w wieku obniżonym (w tym związane z pracą w warunkach szczególnych) jest więc wyjątkiem od ww. reguły. W konsekwencji obowiązek udowodnienia wszystkich przesłanek do ziszczenia się tego wyjątku spoczywa na ubezpieczonym. Co więcej, wszelkie istotne wątpliwości, które pojawiają się w toku postępowania dowodowego muszą skutkować przyjęciem, że przesłanki uzyskania prawa do wyjątkowego wszak świadczenia nie zostały wykazane. Jak zaś słusznie wskazał Sąd I instancji za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia

oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Nie budzi wątpliwości, iż głównym motywem przyświecającym ustawodawcy w stworzeniu instytucji przewidzianej w art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS a następnie jej zachowaniu w kształcie wynikającym z obowiązujących przepisów było założenie, że praca wykonywana w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu. Osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Służy to swoistemu „wyrównaniu szans” na skorzystanie z prawa do emerytury. W przypadku osób wykonujących prace szczególnie wyniszczające organizm, obniżenie wieku jest skutkiem uzasadnionego medycznie wniosku, iż organizm wcześniej traci wydolność umożliwiającą dalszą aktywność zawodową. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się więc pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Praca w warunkach szczególnych to praca, w której pracownik w znaczny sposób jest narażony na niekorzystne dla zdrowia czynniki. Jako przykład takiej pracy można wskazać na prace w narażeniu na hałas przekraczający dozwolone normy, w zapyleniu, w oparach chemicznych, w wysokich temperaturach lub zmiennych warunkach atmosferycznych.

Wszystkie obowiązki dowodowe w zakresie wykazania, że wykonywana praca w spornym okresie miała charakter pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43, ze zm.) obciążają wnioskodawcę a nie organ rentowy. To więc nie organ rentowy ma obowiązek wykazania, że praca wykonywana przez wnioskodawcę nie miała charakteru pracy w warunkach szczególnych, lecz wnioskodawca ma obowiązek udowodnić, że taki charakter miała. Pochodzące od pracodawcy zaświadczenie o pracy w warunkach szczególnych jest jedynym dowodem jaki może być przedstawiony w postępowaniu administracyjnym przed ZUS. W sądowym postępowaniu odwoławczym jest zaś jednym z dowodów mającym taką samą moc dowodową jak każdy inny dowód, w szczególności dowód z dokumentu prywatnego. Świadczenie wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. (tak Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 13 września 2011 r. w sprawie I UK 107/11, z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie I UK 316/08 i wielu innych) Istotne wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń zawartych w tym dokumencie muszą być zweryfikowane przy pomocy innych dowodów, których obowiązek naprowadzenia spoczywa ciągle na wnioskodawcy. Aby wykazać prawo do świadczenia konieczne jest wykazanie, że wyłącznie prace określone w wykazie były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu (tj. w ramach 8-godzinnej dniówki w ramach obowiązującego tygodniowego czasu pracy w danym okresie). Znamienne jest, że wnioskodawca nawet przy odbieraniu danych osobowych (k.20) wskazał jako swój zawód, zawód ślusarza - spawacza a nie wyłącznie spawacza, czyli zawód jaki miałby wykonywać wyłącznie przez ostatnie ponad 15 lat pracy zawodowej. Połączenie zaś w ramach jednego stanowiska prac o wysokim stopniu szkodliwości (w charakterze szczególnym) oraz prac, gdzie ten stopień szkodliwości jest niższy uniemożliwia stwierdzenie, iż ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę w warunkach szczególnych. W sprawie o emeryturę w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych, gdzie przedmiotem ustaleń Sądu ma być charakter zatrudnienia w okresie dawnym, gdzie większość dokumentów jest niekompletna a więc wysoce utrudnione jest ustalenie faktów wyłącznie w oparciu o istniejące dokumenty, dokonywanie ustaleń stanu faktycznego odbywa się z reguły poprzez przeprowadzenie dowodów osobowych. Osobowe źródła dowodowe (w tym zarówno zeznania świadków jak i strony procesowej) muszą być skonfrontowane z istniejącą dokumentacją i dopiero uzyskanie przekonania graniczącego z pewnością co do przebiegu zatrudnienia, może pozwolić na pozytywne rozstrzygnięcie o prawie do emerytury. Ocena osobowych źródeł dowodowych musi być wolna od jakiegokolwiek naiwności, uwzględniając reguły logiki oraz zasady doświadczenia zawodowego i właśnie takiej oceny zabrakło w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji.

Marginalnie tylko podkreślić należy, że Sąd Okręgowy w zasadzie sam sobie przeczy w uzasadnieniu orzeczenia z jednej strony przyznając wnioskodawcy prawo do emerytury w zasadzie bez jakiegokolwiek postępowania dowodowego ponad dowód z przesłuchania wnioskodawcy oraz dowód z akt osobowych ograniczony wyłącznie do tych dokumentów, które wpłynęły do ZUS przed wydaniem decyzji a z drugiej nie widzi przesłanki do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do przyznania świadczenia. Pominąć już tu można oczywiście błędne odwołanie się do dowodu z przesłuchania świadków, choć taki dowód w ogóle nie został przeprowadzony.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok stosownie do art.386§1kpc i oddalił odwołanie od decyzji pozwanego stosownie do art.477¹⁴§1kpc.